

ҚР Оқу- ағарту министрлігімен келісілген, 31.01.2023 ж

**«Сөйлеу бұзылыстарын кешенді түзетудегі логопедиялық массаж»
біліктілікті арттыру курсының оқу бағдарламасы**

1. Жалпы ережелер

1. «Сөйлеу бұзылыстарын кешенді түзетудегі логопедиялық массаж» біліктілікті арттыру курсының оқу бағдарламасы (әрі қарай-Программа) мектепке дейінгі, жалпы білім беретін және арнайы білім беру ұйымдарының педагог-логопедтерінің даярлауды реттейді.
2. Бағдарлама сөйлеу тілінің бұзылуынан зардап шегетін балалар мен жасөспірімдермен кешенді түзету, педагогикалық және оңалту жұмыстарында логопед-педагогтың логопедиялық массажды қолданудағы кәсіби құзыреттілігін арттыруға бағытталған.

2. Глоссарий

Алалия – есту қабілеті қалыпты және бастапқыда интеллектісі бұзылмаған балаларда сөйлеудің болмауы немесе дамымауы.

Анартрия - бұл дизартрияның ауыр түрі, сөйлеу қозғалтқыш бұлшықеттерінің салдануына байланысты сөйлеу мүлдем мүмкін емес.

Афазия – артикуляциялық аппарат пен естудің бұзылыстары болмаған кезде мидың басым жарты шарының қыртысының зақымдануынан толық немесе ішінара сөйлеуді жоғалту.

Гемипарез - дененің жарты бөлігінің бұлшықеттерінің парезі.

Гипертонус - бұлшықет тонусының жоғарылауы.

Гипотонус - бұлшықет тонусының төмендеуі.

Глоссоплегия – тіл бұлшықеттерінің салдануы.

Сөйлеу бұзылыстарының диагностикасы – сөйлеу тілі бұзылыстарының психологиялық-педагогикалық, клиникалық және лингвистикалық классификациясы шеңберінде сөйлеу тілі бұзылыстарының ерекшеліктері мен ауытқуларын, түрі мен дәрежесін анықтау.

Дизартрия - сөйлеу аппаратының жеткіліксіз иннервациясына байланысты сөйлеудің айтылу жағының бұзылуы.

Дислалия - сөйлеудің бұзылуы.

Дисплазия - бұл органдардың немесе тіндердің қалыптан тыс дамуы.

Иннервация – мүшелер мен тіндерді нервтермен қамтамасыз ету және орталық жүйке жүйесімен байланыс.

Кинестезия – дене мүшелерінің кеңістікте орналасуы мен қозғалысын сезіну.

Контрактура – қозғалыстың тұрақты шектелуі.

Латеральды - бүйірлік.

Логопедиялық массаж - бұл перифериялық сөйлеу аппаратының бұлшықеттерінің, тіндерінің, нервтерінің күйін өзгертетін механикалық әсер ету әдісі.

Логопедиялық сараптама – тұлғаның ерте жастан дамуының деректерін ескере отырып, сөйлеуді, оның жекелеген компоненттерін жан-жақты және толық зерттеу арқылы субъектінің сөйлеу бұзылыстарын анықтауға бағытталған шаралар кешені.

Неврит - жеке перифериялық нервтердің зақымдануы.

Парез - жүйке жүйесіндегі әртүрлі патологиялық процестердің нәтижесінде бұлшықет күшінің болмауы немесе төмендеуімен қозғалтқыш функцияларының әлсіреуі.

Праксис – мақсатты автоматтандырылған моторлық әрекеттерді орындау қабілеті.

Проксимальды – бұлшық еттердің ортасына немесе орта сызығына жақын орналасқан.

Проприорецептор – бұлшықет-буын аппаратының ұлпаларында орналасқан, олардың созылуын немесе жиырылуын қабылдайтын рецептор.

Рецепция – рецепторлар арқылы ақпаратты қабылдау.

Қаттылық – икемсіздік, қыңырлық, бұлшық еттердің тартылуына байланысты жансыздану.

Ринолалия — мұрын қуысында шамадан тыс немесе жеткіліксіз резонанстың нәтижесінде дыбыс айтылуының бұзылуы, ол мұрын-жұтқыншақтың, жұмсақ және қатты таңдайдың органикалық ақауларынан немесе жұмсақ таңдай функциясының бұзылуынан пайда болады.

Спастикалық - құрысу, спазм сипаты бар.

Тремор – аяқ-қолдың, бастың, тілдің және т.б. ырғақты тербелмелі қозғалыстар. жүйке жүйесінің зақымдануымен.

Фибрилляция – бұл жеке бұлшықет талшықтарының тиімді жұмысын сақтай алмайтын патологиялық, хаотикалық, шашыраңқы және көп уақытты жиырылуы.

3. Бағдарлама тақырыбы

Модуль 1. Жаңартылған білім беру мазмұны жағдайындағы логопедтің қызметі	1.1 Ерекше білім беру қажеттілігі бар балалармен түзету-педагогикалық жұмыстағы логопедтің қызметін реттейтін құқықтық база мен құжаттар
	1.2. Логопедиялық тексеруді жүргізудің жалпы принциптері мен тәртібі.
	1.3. Логопедиядағы массаж. Массаж әдістері сөйлеу аппаратының бұлшықеттеріне физикалық әсер ету тәсілі ретінде. Логопедиялық массаждың міндеттері.
Модуль 2. Түрлі сөйлеу бұзылыстары үшін логопедиялық массаж әдістері	2.1. Массаж кешенді түзету-педагогикалық әсердің бөлігі ретінде.
	2.2. Массаждың алдын ала диагнозы, көрсеткіштері мен қарсы көрсеткіштері
	2.3. Логопедиялық массаждың негізгі түрлері мен практикалық әдістері
	2.4. Логопедиялық массаждың әдістері мен практикалық тәсілдері
	2.5. Логопедиялық тәжірибеде классикалық массажды қолдану әдісі.
	2.6. Логопедиялық массаждың тиімділігін бағалау
	2.7. Зонд массажы
	2.8. Тыныштандыратын және белсендіретін массаж кешені
	2.9. Өзін-өзі массаж және оның әдістері
	2.10. Артикуляциялық бұлшықеттердің бұлшықеттерін босаңсуға бағытталған массаж қозғалыстарының кешені.
	2.11. Коррекциялық және логопедиялық жұмыстағы артикуляциялық гимнастиканың рөлі
	2.12. Артикуляциялық гимнастиканың дәстүрлі және дәстүрлі емес түрлері
	2.13. Артикуляциялық бұлшықеттердің бұлшықеттерін күшейтуге бағытталған массаж қозғалыстарының кешені
	2.14. Түрлі сөйлеу бұзылыстары үшін логопедиялық массажды қолдану
	2.15. Гимнастика элементтері бар үлгілі массаждық кешендер

Модуль 3. Мұғалім- логопедтің ІТ- күзiретгiлiгiн дамыту	3.1 Логопедиялық тәжірибедегі компьютерлік бағдарламаларға шолу.
	3.2.Оңалту процесінде техникалық және жеке көмекші құралдарды қолдану.
	3.3.Қашықтықтан оқыту технологияларын қолдану арқылы логопедиялық сабақтарды өткізу ерекшеліктері
Модуль 4. Вариативті	РАС балалармен логопедиялық жұмыс
	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдаудағы логопед мұғалімнің қызметі